

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2021/1484 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Σεπτεμβρίου 2021

σχετικά με την αίτηση καταχώρισης της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της Κοινής Εμπορικής Πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο» σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2021) 6607]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 5 Ιουλίου 2019 υποβλήθηκε στην Επιτροπή αίτηση καταχώρισης της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο».
- (2) Στις 4 Σεπτεμβρίου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2019/1567 ⁽²⁾ με την οποία απορρίφθηκε η καταχώριση της πρωτοβουλίας πολιτών.
- (3) Κατά της αποφάσεως αυτής ασκήθηκε έφεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου. Στην απόφασή του της 12ης Μαΐου 2021 στην υπόθεση T-789/19 ⁽³⁾, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση (ΕΕ) 2019/1567 με το σκεπτικό ότι η Επιτροπή δεν είχε συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της για επαρκή αιτιολόγηση. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν ανέφερε γιατί η μόνη δυνατή νομική βάση για την προτεινόμενη πράξη ήταν το άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και γιατί η εν λόγω πράξη δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να εκδοθεί βάσει του άρθρου 207 της ΣΛΕΕ.
- (4) Προκειμένου να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωση με την απόφαση T-789/19, θα πρέπει να εκδοθεί νέα απόφαση σχετικά με την αίτηση καταχώρισης της εν λόγω Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών.
- (5) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, ο οποίος ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης (ΕΕ) 2019/1567, καταργήθηκε με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2020 και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788. Ως εκ τούτου, η αίτηση καταχώρισης πρέπει να αξιολογηθεί τώρα βάσει αυτού του νέου νομικού πλαισίου.

⁽¹⁾ ΕΕ L 130 της 17.5.2019, σ. 55.

⁽²⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2019/1567 της Επιτροπής, της 4ης Σεπτεμβρίου 2019, σχετικά με την προτεινόμενη πρωτοβουλία πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο» (ΕΕ L 241 της 19.9.2019, σ. 12).

⁽³⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 2021, Tom Moerenhout και λοιποί κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, T-789/19, ECLI:EU:T:2021:260.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών (ΕΕ L 065 της 11.3.2011, σ. 1).

- (6) Στις 8 Ιουνίου 2021, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, η Επιτροπή ενημέρωσε την ομάδα διοργανωτών σχετικά με την εκτίμησή της ότι πληρούνται οι απαιτήσεις καταχώρισης που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχεία α), δ) και ε) του εν λόγω κανονισμού και ότι η απαίτηση που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν εφαρμόζεται. Ωστόσο, δεδομένου ότι το κείμενο της πρωτοβουλίας, όπως διατυπώθηκε στην αίτηση της 5ης Ιουλίου 2019, δεν επέτρεψε στην Επιτροπή να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούσε την απαίτηση του άρθρου 6 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή κάλεσε τους διοργανωτές να διευκρινίσουν την πρωτοβουλία τους.
- (7) Σύμφωνα με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής, η πρωτοβουλία φαίνεται να επιδιώκει τον στόχο της θέσπισης ενωσιακών περιοριστικών μέτρων (κυρώσεων) και, ως εκ τούτου, φαίνεται να καλύπτεται από το άρθρο 215 της ΣΛΕΕ, το οποίο απαιτεί, ως προϋπόθεση, να εκδίδει το Συμβούλιο απόφαση σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 (Ειδικές διατάξεις για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας) του τίτλου V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή εξήγησε ότι, ελλείψει προηγούμενης αποφάσεως του Συμβουλίου, δεν μπορεί να υποβάλει πρόταση και, εν πάση περιπτώσει, η πρόταση αυτή θα έπρεπε να υποβληθεί από κοινού με τον Υπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Ανέφερε επίσης ότι από το κείμενο της πρωτοβουλίας δεν ήταν σαφές αν είχε ως μοναδικό σκοπό την επιβολή γενικής απαγόρευσης σε όλα τα προϊόντα που προέρχονται από παράνομους εμποτισμούς στα κατεχόμενα εδάφη ή αν προβλέπονται και άλλες μορφές ρύθμισης στα σύνορα της Ένωσης. Τέλος, η Επιτροπή ζήτησε από τους διοργανωτές να διευκρινίσουν κατά πόσον η πρωτοβουλία έχει εδαφικό χαρακτήρα ή αποσκοπεί σε γενική απαγόρευση χωρίς να στοχεύει σε συγκεκριμένη χώρα ή εδαφος.
- (8) Στις 17 Ιουλίου 2021, οι διοργανωτές απέστειλαν επιστολή στις υπηρεσίες της Επιτροπής με την οποία παρείχαν διευκρινίσεις σχετικά με τους στόχους της πρωτοβουλίας τους. Εξήγησαν ότι αυτό που επιδιώκουν «είναι η εμπορική πολιτική της ΕΕ να γίνεται μόνο με εδάφη που έχουν νομικό κύρος» και ότι «επιθυμούν η εμπορική πολιτική της ΕΕ να διασφαλίζει ότι το εμπόριο δεν θα πραγματοποιείται με εδάφη που κατέχονται ή αποκτώνται παράνομα με χρήση βίας ακριβώς λόγω των περιορισμών του διεθνούς δικαίου».
- (9) Στις 10 Αυγούστου 2021, υποβλήθηκε στην Επιτροπή ελαφρώς τροποποιημένη εκδοχή της πρωτοβουλίας.
- (10) Οι στόχοι της πρωτοβουλίας είναι διατυπωμένοι ως εξής: «Ρύθμιση των εμπορικών συναλλαγών με οντότητες δυνάμεων κατοχής που έχουν την έδρα τους ή δραστηριοποιούνται σε κατεχόμενα εδάφη με την παρεμπόδιση της εισόδου στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης προϊόντων που προέρχονται από τα εδάφη αυτά. Η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας των Συνθηκών, οφείλει να διασφαλίζει τη συνέπεια των πολιτικών της Ένωσης και τη συμμόρφωση προς τα θεμελιώδη δικαιώματα και το διεθνές δίκαιο σε όλους τους τομείς του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της κοινής εμπορικής πολιτικής. Πρέπει να προτείνει νομικές πράξεις που βασίζονται στην Κοινή Εμπορική Πολιτική για να εμποδίσει τις νομικές οντότητες της ΕΕ τόσο να εισάγουν προϊόντα που προέρχονται από παράνομους εμποτισμούς σε κατεχόμενα εδάφη όσο και να εξαγουν προϊόντα στα εν λόγω εδάφη, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς και να μην ενισχύεται ή υποβοηθείται η διατήρηση αυτών των παράνομων καταστάσεων».
- (11) Στο μέτρο που η πρωτοβουλία καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση νομικής πράξης η οποία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα συναλλάσσεται με οντότητες δυνάμεων κατοχής που εδρεύουν ή δραστηριοποιούνται σε κατεχόμενα εδάφη βάσει του διεθνούς δικαίου, η πρωτοβουλία ζητεί τη θέσπιση μέτρου που θα διέπει γενικά το διεθνές εμπόριο της ΕΕ χωρίς να στοχεύει σε συγκεκριμένη χώρα ή εδαφος. Σύμφωνα με πάγια νομολογία, ένα μέτρο που «αφορά ειδικά το διεθνές εμπόριο, υπό την έννοια ότι προορίζεται κυρίως για την προώθηση, τη διευκόλυνση ή τη ρύθμιση των συναλλαγών και έχει ευθείες και άμεσες επιπτώσεις στο εμπόριο»⁽⁵⁾, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής και θα πρέπει να βασίζεται στο άρθρο 207 της ΣΛΕΕ. Από την άποψη αυτή, φαίνεται ότι το μέτρο που προβλέπεται από την πρωτοβουλία θα απαιτούσε τη θέσπιση απαγορεύσεων ή περιορισμών κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή όσον αφορά τα κατεχόμενα εδάφη βάσει του διεθνούς δικαίου. Επομένως, ένα τέτοιο μέτρο θα αφορούσε ειδικά⁽⁶⁾ το διεθνές εμπόριο και, κατά συνέπεια, θα ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 207 ΣΛΕΕ, ακόμη και αν επιδιώκει σκοπούς εξωτερικής πολιτικής⁽⁷⁾.
- (12) Λαμβανομένων υπόψη των διευκρινίσεων που παρασχέθηκαν από τους διοργανωτές στην επιστολή τους της 17ης Ιουλίου 2021, και της ελαφρώς τροποποιημένης πρωτοβουλίας, η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι η τροποποιημένη πρωτοβουλία καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση νομικής πράξης δυνάμει του άρθρου 207 της Συνθήκης, η οποία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το εμπόριο της Ένωσης δεν πραγματοποιείται με οντότητες των δυνάμεων κατοχής που έχουν την έδρα τους ή δραστηριοποιούνται σε κατεχόμενα εδάφη και ότι, ως εκ τούτου, η πρωτοβουλία ζητεί εμπορικό μέτρο γενικού χαρακτήρα που δεν στοχεύει συγκεκριμένη χώρα ή εδαφος.

⁽⁵⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 2013, *Επιτροπή κατά Συμβουλίου*, Υπόθεση C-137/12, ECLI:EU:C:2013:675, σκέψη 57, και της 18ης Ιουλίου 2013, *Daiichi Sankyo*, C-414/11, ECLI:EU:C:2013:520, σκέψη 51.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση 2/15 της 16ης Μαΐου 2017, Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών με τη Σιγκαπούρη, ECLI:EU:C:2017:376, σκέψη 37.

⁽⁷⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Οκτωβρίου 1995, *Werner*, C-70/94, ECLI:EU:C:1995:328, σκέψη 10, και της 17ης Οκτωβρίου 1995, *Leifer*, C-83/94, ECLI:EU:C:1995:329, σκέψη 10.

- (13) Προκειμένου οι δυνητικοί υπογράφωντες να κατανοήσουν τον στόχο της πρωτοβουλίας όπως έχει καταχωριστεί, η ομάδα διοργανωτών θα πρέπει να διασφαλίσει ότι τα στοιχεία της πρωτοβουλίας που δημοσιεύονται στα έντυπα που παρατίθενται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 και στο κεντρικό επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης ή στο μεμονωμένο επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν τη μνεία ότι η πρωτοβουλία ζητεί τη λήψη μέτρου που θα διέπει γενικά το διεθνές εμπόριο της ΕΕ χωρίς να στοχεύει σε συγκεκριμένη χώρα ή έδαφος.
- (14) Για τους λόγους αυτούς, κανένα από τα μέρη της πρωτοβουλίας δεν ευρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να υποβάλλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788.
- (15) Το εν λόγω συμπέρασμα δεν προδικάζει την εκτίμηση του κατά πόσον πληρούνται, στην προκειμένη περίπτωση, οι συγκεκριμένες πραγματικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για να ενεργήσει η Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την αρχή της αναλογικότητας.
- (16) Η ομάδα διοργανωτών έχει προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις ότι πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 και ότι έχει ορίσει τα πρόσωπα επικοινωνίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του εν λόγω κανονισμού.
- (17) Η πρωτοβουλία δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική, επιπόλαια ή κακόβουλη και δεν αντίκειται εμφανώς στις αξίες της Ένωσης όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (18) Εν κατακλείδι, εφόσον οι στόχοι της πρωτοβουλίας με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και της συμμόρφωσης με το διεθνές δίκαιο» περιλαμβάνουν τις ζητούμενες πρόσθετες πληροφορίες, η πρωτοβουλία πληροί όλες τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να καταχωριστεί,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο» καταχωρίζεται με τις ακόλουθες πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους στόχους της πρωτοβουλίας: «Η πρωτοβουλία καλεί συνεπώς την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση νομικής πράξης στο πλαίσιο της κοινής εμπορικής πολιτικής, η οποία έχει γενικό χαρακτήρα και δεν αφορά συγκεκριμένη χώρα ή έδαφος».

Η ομάδα διοργανωτών δημοσιεύει την πρωτοβουλία, όπως έχει καταχωριστεί στα έντυπα που παρατίθενται στο παράρτημα III του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, καθώς και στο κεντρικό επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης ή στο μεμονωμένο επιγραμμικό σύστημα συγκέντρωσης, κατά περίπτωση.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τις ίδιες πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της καταχώρισης της πρωτοβουλίας στο μητρώο.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην ομάδα διοργανωτών της Ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «Διασφάλιση της συμμόρφωσης της κοινής εμπορικής πολιτικής με τις Συνθήκες της ΕΕ και με το διεθνές δίκαιο», τους οποίους εκπροσωπούν ο κ. Tom MOERENHOUT και ο κ. Giovanni FASSINA, που ενεργούν ως πρόσωπα επικοινωνίας.

Βρυξέλλες, 8 Σεπτεμβρίου 2021.

Για την Επιτροπή
Věra JOUROVÁ
Αντιπρόεδρος